

Bevolkingsprognose Lansingerland 2015

Auteur: Bart Waasdorp

Afdeling: Team Planontwikkeling & RO Juridisch

Versienummer: 1.0

Datum: 12 januari 2015

Corsanummer: T15.00406

Aan de prognose kunnen geen rechten worden ontleend

Inleiding

Lansingerland heeft een eigen rekenmodel om zelf prognoses te maken van de bevolkingsontwikkeling. Dit rekenmodel wordt jaarlijkse geactualiseerd met gegevens van de afdeling Burgerzaken (bevolking per 1 januari 2015), CBS en gegevens van de woningbouwverwachting.

Op basis van historische bevolkingsgegevens en een prognose van de woningbouw berekenen we een trend voor de bevolkingsgrootte en de leeftijdsklassen. Deze trend geeft een indicatie van de groei van de bevolking over een langere termijn.

1. Hoofdpunten over 2015

- Lansingerland telt op 1 januari 2015 **58.133** inwoners. Het aantal inwoners per kern op 1 januari 2015 is:

○ Bleiswijk	11.672
○ Bergschenhoek	17.749
○ Berkel en Rodenrijs	28.712
- Het aantal inwoners op 1 januari 2015 komt nagenoeg overeen met de prognose van 2014.
- Het enige opvallende is dat het aantal mensen in de leeftijd 25-30 jaar iets achterblijft ten opzichte van wat verwacht werd. In deze leeftijdsgroep zijn relatief veel nieuwe vestigers vanuit omliggende gemeenten; dat deze groep nu wat achterblijft heeft mogelijk te maken met financieel-economische redenen.
- In absolute aantallen is het aantal inwoners tussen 40 en 45 jaar afgenomen. Dit is het vierde achtereenvolgende jaar dat deze leeftijdsgroep krimpt, vooral omdat er minder verhuizingen naar Lansingerland zijn geweest en omdat de piek van de jaren 60-generatie doorschuift naar de 50 jaar.
- In Bleiswijk is over bijna de gehele linie een lichte stijging van het aantal inwoners te zien.
- In Bergschenhoek nemen de leeftijdsgroepen in omvang af bij wat als traditionele gezinnen kan worden benoemd: van 0 - 15 jaar en van 25-45 jaar.
- Op 1 januari 2015 waren er 711 baby's, iets minder dan voorgaande jaren maar nog steeds een hoog aantal. Ook het aantal geboorten per vrouw blijft hoog. Er zijn in Bleiswijk meer dan gebruikelijk baby's bijgekomen; in Berkel en Rodenrijs wat minder dan gebruikelijk. In Bergschenhoek is het aantal geboorten voor het eerst van deze eeuw onder de 200 gedaald.
- In alle kernen is de bevolking toegenomen: in Bergschenhoek 85, in Bleiswijk 306 en in Berkel en Rodenrijs 617.
- De huishoudensomvang is licht gestegen naar 2,59 personen per woning. Dat komt enerzijds doordat jongeren iets langer thuis blijven wonen, en anderzijds omdat mannen steeds ouder worden (in de hoogste leeftijdsklassen meer 2-persoonshuishoudens)
- Bijna 580 mensen zijn 65 geworden en hebben daarmee (ongeveer) de AOW-leeftijd bereikt.

2. Trends uit de periode 2001-2015 en de wijze van toepassen in de prognose

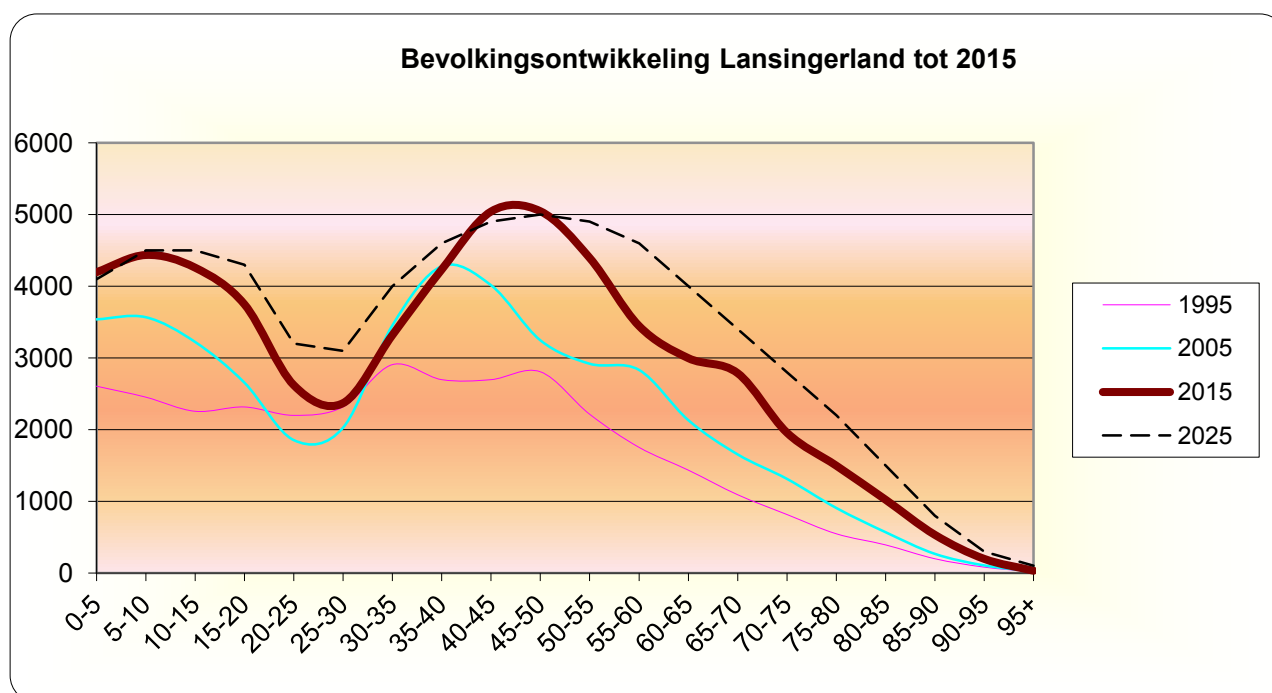
Een terugblik op de bouw van huizen en de aanwas van bevolking per periode van 5 jaar, geeft inzicht in de verhouding bevolkingsgroei en de toename van woningen. Voor de periode tot en met 2014 gebruiken we de officiële CBS-cijfers. Voor 1 januari 2015 gebruiken we de eigen gemeentelijke gegevens. Halverwege het komend jaar geeft het CBS de definitieve cijfers vrij, waarna we de prognose desgewenst corrigeren.

In de onderstaande grafiek zijn verschillende trends zichtbaar:

- de groei van verschillende leeftijdsgroepen (de hoogte van de lijnen), voornamelijk vanwege het saldo verhuizingen;
- het aantal geboorten, gerelateerd aan het aantal vrouwen in de leeftijd 20-40 jaar;
- de stabiele dip in de leeftijdsgroep 20-25 jaar;
- het toenemen van de gemiddelde leeftijd (verschuiving naar rechts).

Deze waarnemingen zijn de basis voor de veronderstellingen van de bevolkingsontwikkeling. Omdat niet alle gegevens te herleiden zijn, zijn daar waar nodig aannames gedaan. De onzekerheid van het rekenmodel is daarom te relateren aan de onzekerheid over aannames, en de onzekerheid over het extrapoleren van historische waarden.

Deze prognose probeert een zo goed mogelijke indicatie te geven van de ontwikkeling van de bevolking van Lansingerland. Tot 2025 is de grootste onzekerheid de woningbouwproductie. De toename van de bevolking is daarvan sterk afhankelijk. Een geringere omvang van woningbouw betekent dat de bevolking minder hard groeit.

3. Woningbouwverwachting

De cijfers zijn gebaseerd op de volgende aannames:

- de te verwachten woningbouw voor de komende jaren conform de vigerende kadernota;
- de sloop van huizen, administratieve onttrekking en solitaire bouw zijn niet meegerekend;
- de realisatie van woningbouw in voormalige studiegebieden is niet meer meegenomen, bijvoorbeeld: Merenweg en driehoek Noordpolder, etc.

Voor de directe toekomst is er een redelijk beeld van de op te leveren woningen: deze zijn in aanbouw, er is vergunning aangevraagd, of ontwikkelaars en corporaties zijn in overleg met de gemeente over realisatie van woningbouwplannen. De reikwijdte is circa 2 jaar, daarna is het ongewis hoe de woningmarkt zich ontwikkelt.

4. Migratiesaldo en huishoudensomvang

Tot 2025 is er een groei van bevolking, samenlopend met de toename van de woningbouw. In 2025-2030 is er een stabiele situatie, waarna er (indien er niet meer gebouwd wordt) een krapte kan ontstaan op de woningmarkt. Deze krapte is gebaseerd op de volgende aannames:

- het verhuissaldo van de bevolkingsgroep boven de 50 is nul
- de omvang van de huishoudens in diverse leeftijdsgroepen blijft constant.

Binnen Lansingerland kan per kern wel een krapte ontstaan in relatie tot de bevolkingsopbouw. In Bergschenhoek en Bleiswijk zijn er voldoende woningen, mits de voorgenomen plannen (ontwikkeling van Wilderszijde) worden meegerekend.

In Berkel en Rodenrijs ontstaat er op korte termijn krapte voor de groep in de leeftijd van 20-25 jaar. Bij krapte zal deze groep zich deels verspreiden over Bleiswijk en Bergschenhoek, voor een deel kan deze groep ook naar een naastgelegen gemeente trekken.

Het CBS heeft gegevens over de omvang van Lansingerlandse huishoudens van de afgelopen jaren. De huishoudensomvang per leeftijdsgroep is stabiel. Het huishouden wordt gerekend naar de leeftijd van de hoofdbewoner. Bij een meerpersoonshuishouden is dat vaak de oudste man. De huishoudensomvang, naar leeftijdsklasse van de hoofdbewoner is hieronder gegeven:

0-15 jaar:	kinderen, geen eigen huis, inwonend bij 25-50 jaar
15-25 jaar:	gemiddeld 1,5 persoon per huishouden (dalende trend)
25-50 jaar:	gemiddeld 3,1 persoon per huishouden
50-75 jaar:	gemiddeld 2,3 persoon per huishouden
75-85 jaar:	gemiddeld 1,5 persoon per huishouden (stijgende trend)
85+:	gemiddeld 1,3 persoon per huishouden

Op basis van historische gegevens kan worden gedestilleerd wat voor effect de nieuwbouw van woningen op de bevolkingssamenstelling heeft. Er zijn een paar duidelijke ontwikkelingen:

1. Van de 15-20 jarigen vertrekt een krappe 19% in de navolgende vijf jaar (studie, huisvesting in de stad). Dit is een constant percentage.
2. Er is een eenduidige verdeling van nieuwkomers naar leeftijdsklasse te maken:

0-5 jaar	8,9 %
5-10 jaar	10,9 %
10-15 jaar	4,1 %
15-20 jaar	0,1 %
20-25 jaar	0 %
25-30 jaar	7,1 %
30-35 jaar	26,0 %
35-40 jaar	22,3 %
40-45 jaar	11,3 %

45-50 jaar	5,4 %
50-55 jaar	2,6 %
55-60 jaar	1,4 %

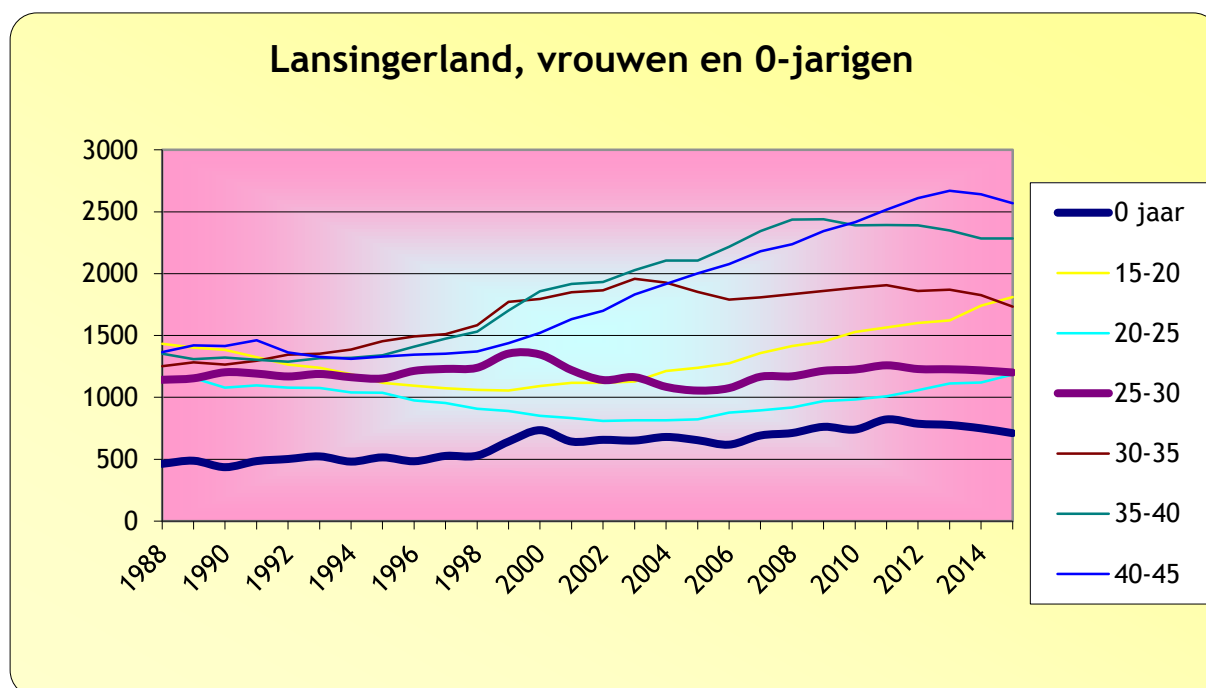
Verder is aangehouden dat de gemiddelde gezinsomvang bij inhuizen 2,45 is, hoger dan voorgaande jaren.

Een voorbeeld: Per 100 nieuw gebouwde huizen komen er dan $22,3\% \times 100 \times 2,45 = 55$ mensen in de leeftijd van 35-40 jaar bij.

5. Geboorten, gerelateerd aan de historische bevolkingsgegevens van de 3B-gemeenten

In het pre-Vinex tijdperk waren er ongeveer 500 geboorten per jaar. De Vinex leverde zowel meer woningen als kinderen op: het aantal geboorten steeg naar ongeveer 650 per jaar. De laatste jaren ligt het aantal geboorten boven de 700 met een piek in 2010.

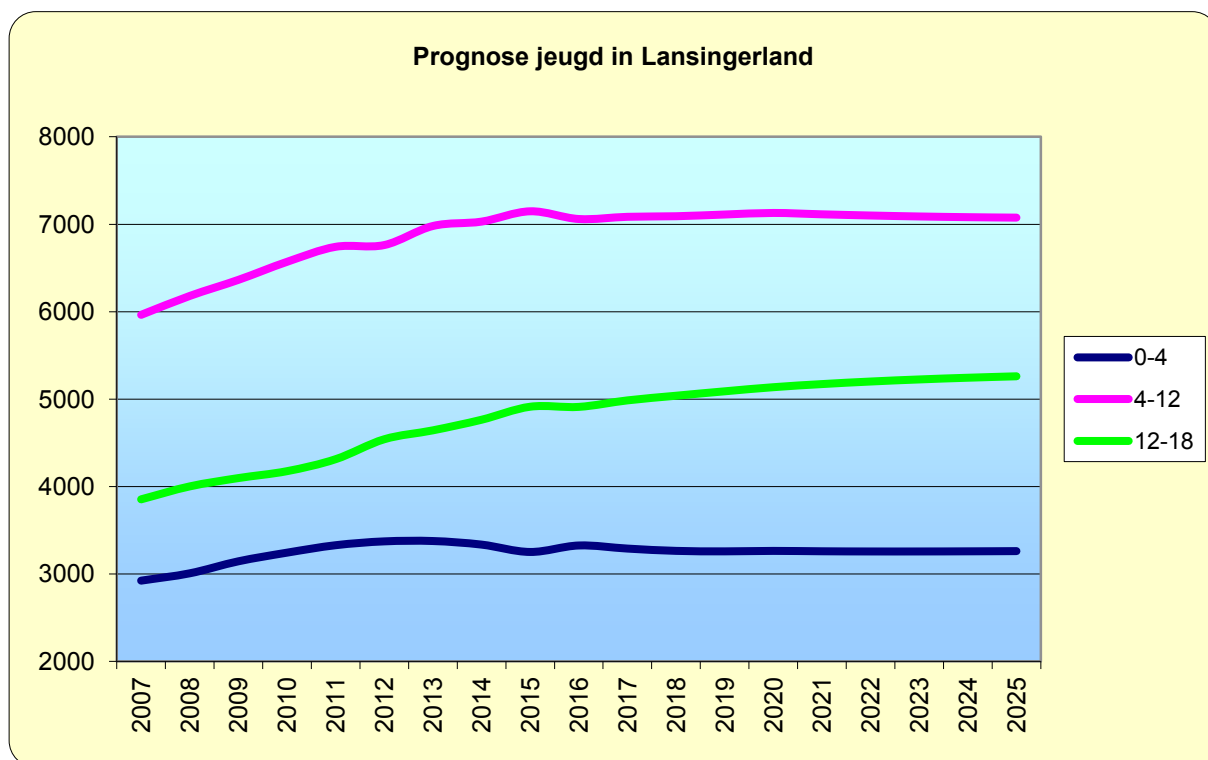
De TFR (het aantal geboorten per 1000 vrouwen per leeftijd) ligt in Lansingerland 25% hoger dan in Nederland, en afgelopen jaren is dat onveranderd gebleven. Omdat de woningbouwproductie over meer jaren wordt uitgesmeerd, is de aanname dat de TFR nog lang boven het Nederlandse gemiddelde blijft en langzaam daalt tot 2025. Vanaf dat jaar wordt een TFR aangehouden die iets boven het gemiddelde ligt van Lansingerland en Nederland.

TFR in Lansingerland

Leeftijd vrouw	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
Nederland heden	0,4%	3,1%	10,1%	13,7%	6,6%	1,2%
Lansingerland 2015	0,5%	5,0%	13,0%	17,0%	7,8%	1,5%
Lansingerland 2025	0,5%	4,3%	11,9%	15,3%	7,0%	1,3%

Het geboortecijfer heeft direct invloed op het aantal kinderen in diverse leeftijdsgroepen in Lansingerland:

De groei van het aantal leerlingen op de basisschool is er uit, evenals het aantal kinderen dat de leeftijd heeft voor voorschoolse opvang. Het aantal middelbare scholieren zal nog een decennium blijven stijgen.

6. Sterfte, gerelateerd aan de historische bevolkingsgegevens van de 3B-gemeenten

Voor de sterfte wordt aangehouden dat de wijziging van leeftijdsgroepen het resultaat is van verhuizingen en overlijdens. Uit CBS-gegevens blijkt dat de sterfte tot 55 jaar binnen de gemeente Lansingerland zeer gering is, en weinig invloed heeft op de bevolkingsprognose.

Bij de hogere leeftijdsgroepen is gekeken hoe een leeftijdsgroep (bijvoorbeeld van 60-65 jaar) na 5 jaar is veranderd. Deze veranderingen zijn voor de prognose geëxtrapoleerd. Het resultaat daarvan:

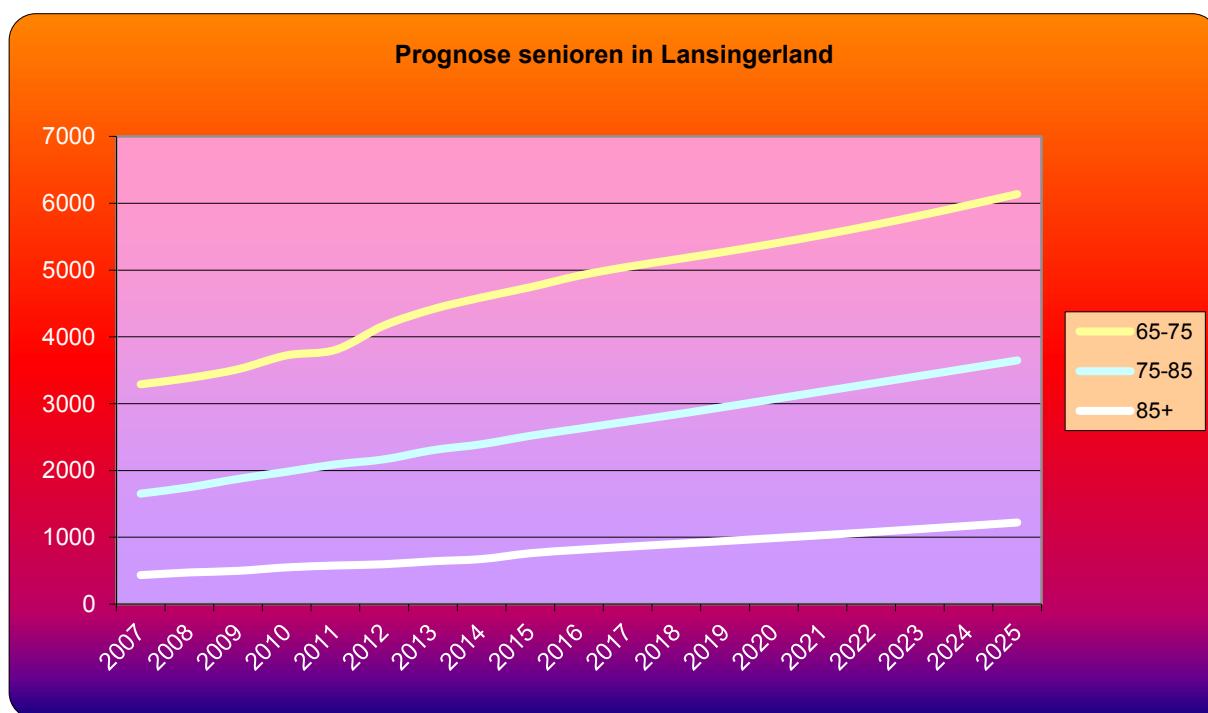
55 - 60 jaar:	na 5 jaar is deze groep 0,5% kleiner
60 - 65 jaar:	na 5 jaar is deze groep 2,4% kleiner
65 - 70 jaar:	na 5 jaar is deze groep 3,8% kleiner
70 - 75 jaar:	na 5 jaar is deze groep 7,9% kleiner
75 - 80 jaar:	na 5 jaar is deze groep 16,6% kleiner
80 - 85 jaar:	na 5 jaar is deze groep 32,4% kleiner
85 - 90 jaar:	na 5 jaar is deze groep 51,6% kleiner
90 - 95 jaar:	na 5 jaar is deze groep 65,3% kleiner

Ten opzichte van de periode rond de eeuwwisseling is waar te nemen dat de afname geringer is geworden. Mensen worden dus ouder, of zijn minder genegen om op later leeftijd buiten Lansingerland te verhuizen.

Verdeling mannen-vrouwen

De verhouding man-vrouw in Lansingerland is ongeveer 50%-50% tot de leeftijd van 70 jaar; de afwijkingen van deze verdeling zijn te gering om daar separaat mee te rekenen. Na het 75^e jaar wordt de verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen afwijkend. In Lansingerland is de verhouding per 1 januari 2014:

	man	vrouw
70-75 jaar	50%	50%
75-80 jaar	48%	52%
80-85 jaar	44%	56%
85-90 jaar	36%	64%
90+	27%	73%

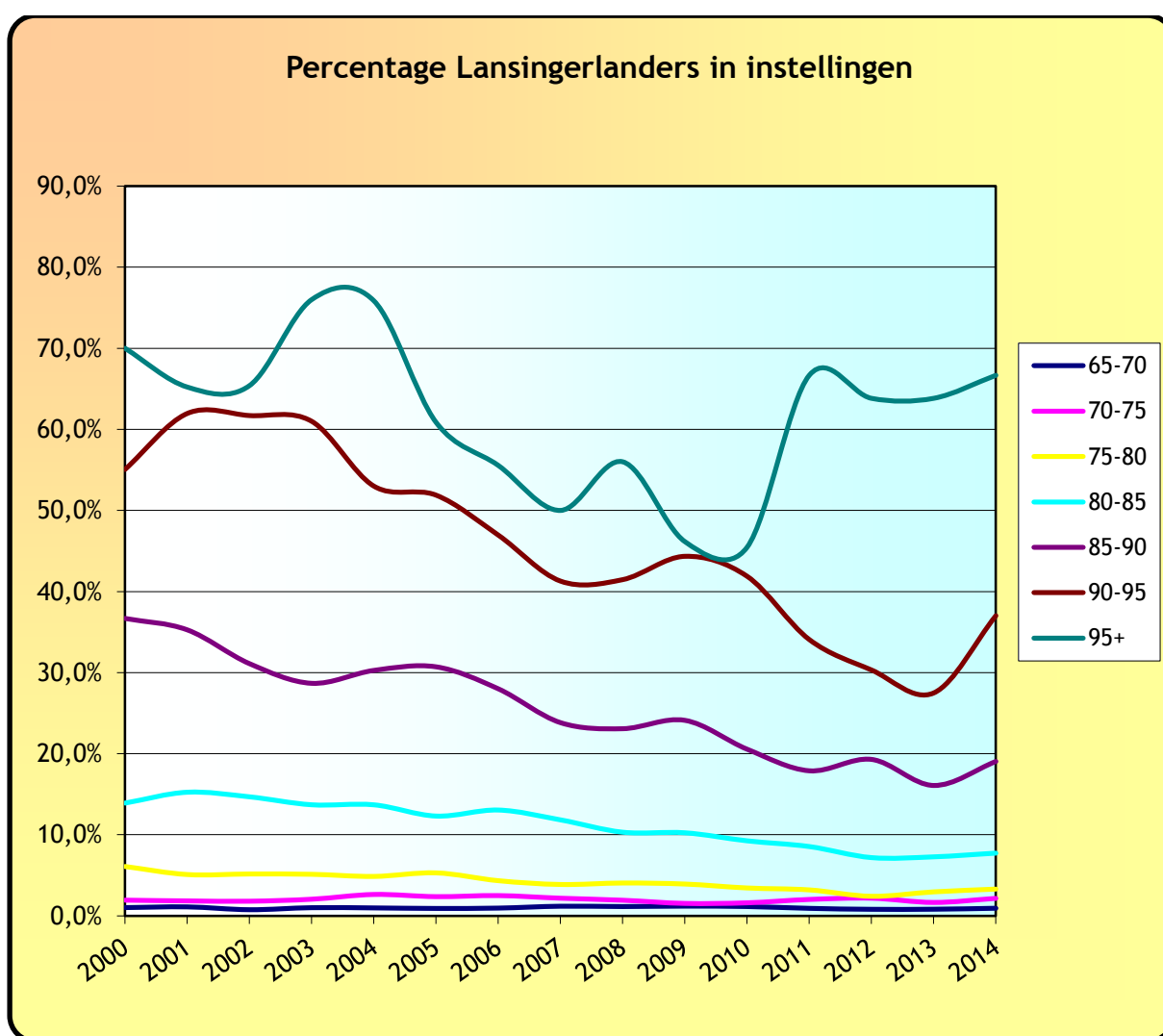
7. Beschermd wonen (verpleeg- en verzorgingshuizen)

Het beschermd wonen is gebaseerd op gegevens van 2000 - 2014 van Lansingerland en het CBS. De percentages van de verschillende groepen die niet meer zelfstandig (kunnen) wonen:

- 26 % van de 85+'ers
- 5 % van de 75-85 jarigen
- 8 ‰ van de 50-75 jarigen
- 2 ‰ van de 0-50 jarigen

Het betreft mensen met een lichamelijke of verstandelijke handicap.

Uit de grafiek is af te leiden dat het extramuraliseren de afgelopen 10 jaar sterk is toegenomen. Alleen in de hoogste leeftijd (ouder dan 95 jaar) is er blijvend een grote noodzaak tot intramuraliseren.

Per 01-01	Aantal inwoners Lansingerland							
	0-4	4-12	12-18	18-65	65-75	75-85	85+	totaal
2007	2924	5964	3854	29809	3290	1653	433	47927
2008	3008	6180	4002	30614	3385	1749	473	49411
2009	3145	6364	4097	31526	3516	1874	497	51019
2010	3244	6570	4176	32321	3724	1981	549	52565
2011	3329	6742	4313	33232	3806	2091	577	54090
2012	3373	6762	4541	33655	4171	2167	596	55265
2013	3377	6980	4643	34146	4415	2304	641	56506
2014	3336	7030	4764	34338	4590	2393	674	57125
2015	3252	7148	4913	34796	4744	2519	761	58133
2016	3300	7100	4900	35800	4900	2700	850	59550
2017	3300	7100	5000	36400	5000	2700	850	60350
2018	3300	7100	5000	36900	5200	2800	850	61150
2019	3300	7100	5100	37500	5300	3000	850	62150
2020	3300	7100	5100	38100	5400	3000	1050	63050
2021	3300	7100	5200	38600	5500	3200	1100	64000
2022	3300	7100	5200	39000	5700	3300	1100	64700
2023	3300	7100	5200	39300	5800	3400	1200	65300
2024	3300	7100	5200	39700	6000	3500	1200	66000
2025	3300	7100	5300	40100	6200	3700	1200	66900

Per 01-01	Aantal inwoners Lansingerland																				
	0-5	5-10	10-15	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40-45	45-50	50-55	55-60	60-65	65-70	70-75	75-80	80-85	85-90	90-95	95+	Totaal
2007	3695	3810	3394	2932	1985	2226	3326	4667	4415	3713	3017	2900	2471	1860	1430	1036	617	298	109	26	47927
2008	3839	3932	3446	3046	2023	2197	3335	4783	4643	3872	3134	2909	2645	1927	1458	1138	611	325	123	25	49411
2009	3968	4065	3594	3082	2123	2256	3404	4807	4776	4092	3295	2928	2742	2011	1505	1200	674	365	106	26	51019
2010	4060	4108	3775	3257	2175	2245	3430	4701	4935	4356	3453	2992	2824	2100	1624	1224	757	399	117	33	52565
2011	4206	4222	3884	3319	2275	2316	3480	4549	5129	4546	3634	3085	2971	2070	1736	1283	808	397	135	45	54090
2012	4235	4309	3993	3383	2364	2336	3443	4444	5253	4719	3837	3122	2893	2374	1797	1289	878	394	155	47	55265
2013	4290	4379	4163	3445	2466	2388	3409	4350	5330	4887	3967	3192	2880	2594	1821	1355	949	423	171	47	56506
2014	4189	4411	4264	3573	2477	2378	3321	4224	5238	4946	4160	3338	2949	2684	1906	1397	996	457	181	36	57125
2015	4196	4436	4259	3748	2621	2370	3319	4233	5042	5046	4395	3447	2997	2787	1957	1497	1022	532	197	32	58133
2016	4200	4500	4300	3900	2700	2500	3400	4300	5000	5100	4600	3700	3100	2800	2100	1600	1100	600	200	50	59750
2017	4100	4500	4400	3900	2800	2600	3400	4300	4900	5100	4700	3800	3200	2800	2200	1600	1100	600	200	50	60250
2018	4100	4500	4400	4000	2800	2700	3500	4300	4900	5100	4700	4000	3300	2900	2300	1700	1100	600	200	50	61150
2019	4100	4500	4400	4000	2900	2800	3600	4400	4900	5100	4800	4100	3400	2900	2400	1800	1200	600	200	50	62150
2020	4100	4500	4500	4100	2900	2900	3700	4500	4900	5000	4800	4200	3500	3000	2400	1800	1200	700	300	50	63050
2021	4100	4500	4500	4100	3000	2900	3800	4500	4900	5000	4900	4300	3600	3000	2500	1900	1300	700	300	100	63900
2022	4100	4500	4500	4200	3000	3000	3800	4500	4900	5000	4900	4400	3700	3100	2600	2000	1300	700	300	100	64600
2023	4100	4500	4500	4200	3100	3000	3900	4600	4900	5000	4900	4500	3800	3200	2600	2000	1400	800	300	100	65400
2024	4100	4500	4500	4200	3100	3100	3900	4600	4900	5000	4900	4600	3900	3300	2700	2100	1400	800	300	100	66000
2025	4100	4500	4500	4300	3200	3100	4000	4600	4900	5000	4900	4600	4000	3400	2800	2200	1500	800	300	100	66800